

li razumiju božansko Otajstvo oltara oni, koji najprije pozdravljaju slike i kipove i dugo ostaju pred njima, a za Kralja slave imaju tek hitan poklon.

U sjeni oltara titra vječno svijetlo, titra kao da zbori o nedohitnoj i svesilnoj Ljubavi, koja se sakrila pod priliku hljeba. Tu je duši najmilije boraviti i u časovima svijetle radosti i u mraku boli i trpljenja. Silnije nego li je prorok čeznuo za hramom Božjim i njegovim oltarima, čezne prosvijetljeno kršćansko srce za svetim oltarom:

»Kako su lijepi šatori tvoji, Gospode nad silama!

»Duša mi čezne i gine za trijemovima Gospodnjim!

»Srce mi i tijelo klikću Bogu živomu.

»Jer i vrabac si nađe kućicu i grlica gnijezdo, gdje polaže ptiće svoje:

»oltare tvoje, Gospode nad silama,

»Kralju moj i Bože moj!« (Ps. 83, 1—4).

Miroslav Vanino D. I.

Tereza Neumann iz Konnersreutha

Konnersreuth je danas daleko poznatije mjesto negoli ma koji grad Jugoslavije. To ime ide od ustiju do ustiju. A ipak pred par godina nitko ga nije spominjao. Odakle ta promjena? U njemu živi Tereza Neumann, koja je potresla čitavim svijetom. I danas, dok ovo pišemo, dolaze stranci nesamo iz Njemačke, Francuske u to malo trgovište, koje jedva broji hiljadu duša; tamo dnevno trče auto i kola, koja su puna putnika iz sve Evrope, pa čak i iz Amerike. Što vuče te ljude amo? Upravo osoba Terezina. Časopisi i ilustracije pune svoje stupce fotografijama, opisima, izjavama raznih stranaca — a svijet sve to pomamno guta, željan istina novotarija, senzacija, ali i pohlepan za nadnaravnim pojavama. Stvar je sada tako daleko došla, da su morali posegnuti u to pitanje i sami katolički biskupi Bavorske i zabraniti hodočašća. Nedavno je i kardinal Faulhaber u Münchenu morao održati jednu propovijed u svojoj katedrali i zauzeti odlučno stanoviše u čitavoj stvari.

1. Tko je Tereza Neumann?

Ona se rodila u Konnersreuthu u Oberpfalzu (Bavarska) 19. 4. 1898. Otac je njezin krojač, pa i sada radi u tom zanatu.

Mati je seljačka žena. Današnji župnik Josip Naber djeluje u Konnersreuthu od g. 1909., te dobro poznaje Reziku od školskih dana. Kada je ova djevojka dovršila svoju pučku školu, dala se na rad i rad ju veselio. Vazda je bila zdrava, pa je za rata radila u štali i na polju uz plug. Iza rata je prešla nekom seljaku u službu u istom mjestu. Tu je znala podići metričku centu i pō kao ništa. Tako su tekli njezini dani do proljeća g. 1918., dakle do njezine 20. godine. Tada se zapali kuća gazde, kod koga je ona služila. Ona je za požara dodavala vodu svome gospodaru, koji je gasio kuću s krova. Tada ona nenadano osjeti jaku bol u kralježnjacima kod bokova. Posuda joj ispade iz ruku. Više nije mogla pravo raditi. Ljeti iste godine očuti opet jaku bol u bokovima. Devet dana iza toga oči joj natekle i od kolovoza 1919. više nije mogla da vidi; sasma je oslijepila. Usto su je mučili grčevi, razne uzetosti i kontrakcije mišica. No 29. travnja 1923., kada je sv. Tereza od Malog Isusa proglašena blaženom (a ona ju je već tada mnogo štovala), nenadano progleda. 17. svibnja 1925. pozvaše Terezini roditelji g. župnika Nabera i rekoše mu, da ne znaju, što je to s Terezom. On je nađe gdje leži u postelji, glavu giblje kao u razgovoru, a ruke je i oči u nešto uprla, onda se uspravi i kao da se probudi iz sna. Eto, sada se giblje sama, što nije mogla da učini već 6 godina i pō. Oko 8 mjeseci nije mogla na noge, jer se lijeva noga bila podvukla u kontrakciji pod desnu. Tereza je prohodala po sobi uz vodstvo druge osobe. Nato je pripovijedala, da je za razgovora vidjela jaku svjetlost i čula glas, koji ju je najprije pitao, da li želi ozdraviti i onda joj najavi, da će danas doživjeti veliko veselje; da je čekaju još teške boli i nijedan liječnik da joj ne će moći pomoći. I gle! Od toga dana iščeznuše sve uzetosti i boli. Tereza mogla da od 30. rujna 1925. hoda i bez štapa, komogod je htjela.

No 13. studenog 1925. nađe liječnik iz Waldsassena, da je Tereza oboljela na upali slijepog crijeva i odredi operaciju, te brzo odleti autom u Waldsassen, da sve pripremi za operaciju. Roditelji stadoše pripremati kola za prijenos bolesnice. U to Tereza položi relikviju sv. Tereze od Malog Isusa na bolesno mjesto, ali osjeti jaku bol. Nenadano otvori oči, nasmiješi se, pruži ruke i reče: »Da... zaista«. Osobe, koje su bile oko bolesnice i molile, nijesu ništa razumjele. No Tereza reče majci: »Majko, daj mi odijelo!« Ona je opet vidjela onu »svijetlost« i čula poznati joj »glas«. Ona se dakle diže i ode u crkvu s nazočnim osobama i g. župnikom. Vrućice je nestalo kao i boli i liječnik je slijedećeg dana našao Terezu sasna zdravu.

O mesopustu 1926. Terezi počеше oči krvariti. Treće se korizmene sedmice pojavi oko srca veća rana, više duboka negoli široka. Na Veliki petak u 3 sata popodne imala je Tereza prvu

ekstazu muke, koja je bila spojena s bolima na rukama i stopalima. Tako se u isto doba pojaviše stigmata, ali rane nijesu probile ruke i noge, nego su bile samo na površini. Tako je krvarila svaki petak.

Tim bolima pridode i to, da je Tereza 18. studenog 1926. zadobila i bronhijalnu afekciju, te su čekali čas po čas, da će izdahnuti. K tome nije već odavna ništa jela — živjela je samo od malo vode. Ali slijedećeg dana čuje Tereza opet poznati glas i ugleda »svjetlost« i brzo se oporavi.

Na Veliki petak 1927. probiše se rane skroz na nogama i rukama. I opet je čula glas i vidjela svjetlost i razabrala, da treba mnogo trpjeti. Sada su počeli ljudi da hodočaste.

Kakove su to pojave? Tereza u njima napola leži, napola sjedi, kao da je podupira neka nevidljiva ruka, a sama upire ruke naprijed. Ruke pri tome nimalo ne drhću, nego se samo prsti neznatno giblju. Uzdisanja nema kao ni kašlja. Disanje se jedva zamjećuje. Na licu se vidi, kako ona silno trpi, dapače se po njemu može suditi, koji se dio Isusove muke odrazuje na njemu. Kod krunjenja trnovom krunom hvata ona sebe za glavu, iz koje izlaze jake kapi krvi. Kod »žeda« pruža jezik i srče kao da na usnama ima spužvu. Najveću bol čuti, kad gleda Spasitelja na križu: lice joj je tada blijedo, klone glavom na jastuk i ruke ima na prsima prekrizene. Pri tom joj krvave ruke i noge kao i rana na srcu.

Od petka Srca Isusova u studenom (5. 11.) 1926. pojaviše joj se silne boli u glavi i to kod ekstaze o krunjenju Isusovu trnovom krunom, pa se odmah i vidješe rane na glavi ispod kose u obliku vijenca.

Liječnik je pokušao, i to opetovano, da iscijeli rane na rukama i nogama, srcu i na glavi; pri tom liječenju bolesnica je čutjela strašne boli. Ipak je Tereza pustila, da je liječnik i dalje lijeći, jer je tako zapovijedio g. župnik. Jednom su te boli bile tako jake, da je Tereza oponoći zamolila g. župnika, neka bi joj dopustio te smije prestati s tom kurom. I svagda, kada bi oduzeli s njezinih rana te liječnikove obloge, odmah bi prestala upala na ranama, a s njom i bol. Tako liječnička znanost ne zna, kako bi zacijelila te rane, koje inače ne pokazuju trağa miazme ili gnojenja.

Tereza ima dana, kada se može pridići s postelje. Ona odlazi preko trga u župnu crkvu k sv. misi. Tada je vodi sestra ili majka. Ona stupa samo na petama. U crkvi se spusti iza oltara na stolicu, jer ne može da kleči. Molitvenik i ruke drži na koljenima. Tu je 17. svibnja 1927. pala u ekstazu, ruke je držala prema gore, oči zatvorene. I ako vazda nosi rukavice, ipak se vidi na fotografiji (jer su je fotografirali za te duge ekstaze) neka posebno svijetla tačka na desnoj ruci.

Tereza sama, župnik i sva njezina okolina vele, da ova djevojka ne samo ništa ne jede, nego niti ne pije, i to ne odjučer. Iza ozdravljenja g. 1923. nije uzimala kruta jela, nego samo tekućine (kave, mlijeka, čaja, vode). 15 dana prije Uskrsa g. 1925. nije ni to uzela, ali je iza Uskrsa to primala. U te dane ne može da primi ni svagdanju sv. pričest. Tereza priznaje, da su početkom juna 1927. bile 4 godine i pô, što nije ništa kruta jela, a od Božića 1926. nije uzela ni tekućine. Jedino je, što uzima dnevno, sv. pričest. Tu prima za vrijeme muke kod kuće u postelji, inače u župnoj crkvi iza glavnog oltara. No tada ne može da primi svu hostiju, nego samo dio, jer inače ne može da proguta. Izgleda kao da su joj usta ispečena. Ona ne čuti nikakove potrebe za hranom ili pilom.

Župnik je često u neprilici, jer svatko hoće da je vidi, a Tereza pristaje na to samo onda, kada dopusti g. župnik. Ona je tiha i ponizna, poslušna i puna samozataje, želi da je sav svijet zaboravi. I biskupi su posegli u ovu stvar, te su zabranili svako hodočašće k Tereziji, kako smo spomenuli.

Fridrik von Lama piše, kako je u pratnji g. župnika pohodio Terezu. Upravo je tada g. župnik Naber dopustio nekom mladom novinaru, da pohodi djevojku. Taj novinar stupi pred nju i upita je ovo: »Dopustite, gospodiče, kakovu biste opomenu ostavili svijetu u tri besjede, ako biste u tom času umrli?« Napeto je v. Lama očekivao odgovor. Ne će li njezin odgovor porušiti njegovo mnijenje o njezinoj poniznosti? Tereza je odmah odgovorila bez ikakvog promišljanja priprosto: »Ništa«. I to joj je išlo iskreno od srca i duše.

2. Kako suđi o Terezi kardinal Faulhaber?

Münchenski kardinal Faulhaber iznosi u bečkoj »Schönere Zukunft« 27. 11. 1927. ovo sedam načela:

1. Krist je pravio čudesa i obećao je svojoj Crkvi, da će u njoj biti čudesa. I uistinu ima takovih čudesa vazda u Crkvi na učvršćenje vjere. Ne treba da svako čudo u legendama držimo za pravo čudo, ali to moramo tvrdo vjerovati, da su čudesa moguća i to još i danas u ime Kristovo.

2. Krist je svoje upozorio, neka se čuvaju lažnih proroka i krivih čudesa. Dakle moramo od slučaja do slučaja istražiti svaku čudesnu činjenicu, da li je to pravo ili prividno čudo. Zato se glede čudesa moramo čuvati praznovjerja kao i bezvjerja. Ima čudnovatih činjenica, znakova, bolesnih stanja, koja pred Bogom nijesu čudesa, jer ih izvodi prijevara ili opsjena ili ih izvode narav i duša (što znanost još ne zna da protumači) ili demonski utjecaj. Što možemo svesti na naravne uzroke, ne treba pripisavati nadnaravnim. Stoga moramo u svakom pojedinom slučaju pitati:

Nosi li ovo pečat Božji? To ne znači omalovažiti djelo Božje. Ta i sv. Ivan nas opominje: »Kušajte duhove, jesu li od Boga«. I u Lurdu postoji posebna liječnička komisija, koja istražuje tamošnja čudesa. I pok. je regensburški biskup (jer Konnersreuth pripada toj biskupiji) dugo znanstveno istraživao događaj i tražio je od Terezinih roditelja, neka je pošalju u bolnicu, gdje bi liječnici strogo sve ispitali. Roditelji nijesu na to pristali, a silom se ne može nikoga odvesti na sveučilišnu kliniku, jer to zabranjuje državni zakon. Kada se kazalo Terezi, da je punoljetna, odgovorila je, da je i Spasitelj ostao svojim roditeljima podložan sve do svoje 30. godine. Na to je crkveni odaslanik proveo istragu u roditeljskoj kući. Svakako bi se s crkvene strane pozdravilo, ako bi sveučilišna klinika mogla da ustanovi, da li Tereza uistinu živi bez hrane i pića, da li su njezine rane nastale bez ljudskog posredovanja; znanost treba da vidi, da li ona uistinu izgovara aramske riječi, koje nije nikada čula niti ih dobila sugestijom. Tu valja istražiti, da li su se ispunile njezine izjave o smrti pojedinih osoba, a te se izjave nalaze napisane kod trećih osoba. Tekar, kada se ovo istraži, moći će medicina, posebno mistika, da kaže svoju riječ, a napokon i Crkva da izreče svoj sud. Crkva potiče neka u čudesa vjerujemo, ali nas ujedno i čuva od praznovjerja.

3. Čudnovate činjenice moramo istražiti u čistoj ljubavi prema istini i poštivanju prema svetim stvarima. Dakle daleko moramo biti od predrasuda, po kojima sudimo prije nego smo stvar istražili. Rade li tako novinari, koji svojim senzacijama žele da dobiju što više pretplatnika? I počitanje je nužno prema svetim stvarima. Bilo da su činjenice u K. čudo ili ne, one se ipak kreću na polju religioznosti. A u svetište se ne ulazi s cigarom u ustima ili sa šeširom na glavi. Ne svi, ali su mnogi hodočastili u Konnersreuth iz čiste znatiželjnosti; išli su, da gledaju muke te djevojke, kao što idu naveče u kino ili u kazalište. Ti ljudi žale, što nijesu živjeli u doba Isusovo i fotografirali ili pretvorili u film muku njegovu. Tu fali pietet. To nije na čast kulturi. — Ako je istina, da djevojka Tereza Neumann živi o samoj pričesti, onda je to nova potvrda o istinitosti kruha života. A toga se nekoji boje, pa a priori zabacuju čudo.

4. Čudesne činjenice ili stanja su onda dokaz u prilog vjeri, ako imaju dobri smisao i cilj i ako je nutarnje osjećanje čudesne osobe od Boga. Čudesa nijesu jedina potpora vjere, ali moraju na sebi nositi Božji biljeg. Ako Tereza Neumann prima bezbroj osoba, da u njima probudi ljubav k Spasitelju i ne traži da se dopadne ljudima ili da je smatraju sveticom, onda je njezino osjećanje dobro. Za bolesti da je čula: »Želiš li ozdraviti?« A ona je odvrtila, da joj je svejedno biti bolesnom ili zdravom, ali neka se samo vrši volja Božja. Tu je sklad njezine vanjske muke i nutarnje želje za trpljenjem. Pred nekoliko godina se

pročulo, da neki kapucin u donjoj Italiji ima Isusove rane na sebi. Ljudi su k njemu hodočastili čak iz Njemačke i Amerike. Neki liječnik iz Chikaga ode ocu Piju. 30 sati brzog vlaka u Americi, 10 dana na brodu i još 40 sati željeznice do Foggio, samo da može kao liječnik proučiti te rane. Međutim je viša crkvena vlast u Rimu naredila, neka o. Pijo nosi debele rukavice, koje puštaju samo prste slobodne, i te neka ne skida. Liječnik stupi pred o. Pija i iskaže mu svoju želju i sav svoj napor. Na to će mu o. Pijo: »Žao mi je za vaš veliki put, ali ćete razumjeti da ja kao redovnik moram slušati«. Taj mi je to liječnik pripovijedao i nadodao: »To je na me više djelovalo, nego da sam vidio rane. Nutarnji je posluh vrijedniji nego li vanjska stigmata«.

I dokazana čudesa ne sile čovjeka da vjeruje, ako ne će. Sjetimo se one priče o siromahu i bogatašu. Mnogi su vidjeli uskrsnulog Lazara i ipak ne htjedoše vjerovati. Stoga

5. Blaženi, koji ne vide i ipak vjeruju! Tu su nam dosta stara čudesa, i jedno samo Isusovo čudo, osobito njegovo uskrsnuće. To je daleko više nego li što se zbiva u Konnersreuthu. U sv. Misi krvare žive rane Isusove!

6. Ono, što se zbiva u Konnersreuthu, potiče naše doba na štovanje muke Isusove; da se utečemo ranama našeg Spasitelja. Tu se seosko dijete podalo sasma razmatranju Kristove muke. To je škola koju su voljeli sv. Pavao i sv. Bonaventura. Ne zaboravimo križni put! A za to ne treba ići u Konnersreuth, pa stoga su to i zabranili bavorski biskupi.

7. Lagano Crkva nešto proglasi čudom; ona često proučaje godine i godine, čak i vijekove kod proglašenja koža sveca. Ljudi brzo nešto proglase čudom, pa su neustrpljivi, ako ih Crkva ne slijedi. Slijedimo Crkvu i nemojmo držati događaje u Konnersreuthu čudesima. Tko je bio u K., može drugima pripovjediti o tome, ali nikome ne nametati svoje mnijenje i sud. Konnersreuth nije nikakova dogma, pa stoga nijesu heretici, koji u nj ne bi htjeli vjerovati. Vjera Crkve stoji jednako čvrsta s Konnersreuthom i bez njega. Da li će nam znanost, medicina, s filologijom i psihologijom i mistikom protumačiti tajnu Konnersreutha ili ne će, da li će konačni sud biti povoljan ili ne, ta se stvar ne tiče čudesa i rana Isusovih; čudesa Kristova ne može nitko da naravskim načinom protumači, temelji naše vjere ostaju tvrdi. Crkva zabranjuje hodočašća k živim osobama i nikoga ne proglašuje svecem za života. Za našu vjeru i sredstva spasenja ne će biti nikakav gubitak, pa i kada bi konačni sud o Konnersreuthu bio negativan. Budimo ustrpljivi i mirni! I tu vrijedi Gama-ljelova riječ: Ako ovo djelo potječe od ljudi, samo će propasti. Ako potječe od Boga, to ga ne ćete moći da uništite! **A. A.**